

19. 7. 2019 / PODOBE /
KRITIKA

MAŠA
ŽEKŠ

Goran Medjugorac & Bruno Giliberto: *Prikrito/Clandestine*

FOTO:
BRUNO
GILIBERTO

Kdaj: 1. 6. 2019–17. 7. 2019
Kje: Galerija Kresija

V začetku poletja v Galeriji Kresija razstavljata arhitekt in fotograf Bruno Giliberto (1981) in slikar Goran Medjugorac (1972), ki s svojim uspešnim sodelovanjem in preprostostjo ostajata povedna in vselej primerno kritična. Pri razstavi *Prikrito/Clandestine* nadaljujeta svoje sodelovanje iz študijskih let, ko sta na Univerzi v Barceloni zaključevala magistrski program vizualnih umetnosti, produkcije in umetniških raziskav. Gre pri specifičnem združevanju umetniških izrazov in usklajevanju pereče kontroverznosti za subverzivno svarilo pred globalno katastrofo ali za odkrito roganje že obstoječemu absurdu družbe?

Razstava je sestavljena iz velike črno-bele fotografije, sestavljene iz 720 kosov A4-formata in prostorske postavitve sedmih vinilnih vreč mnogoterih imen. Izbrana fotografija čilskega umetnika upodablja vihravo dogajanje na križišču dveh pomembnejših ulic spodnjega Manhattna. Pogled nam seže po znamenitem Wall Streetu, tik pred nami pa je pročelje zvezne dvorane Federal Hall in spomenik prvega ameriškega predsednika Georgea Washingtona, nasproti pa ujamemo del severnega pročelja newyorške borze. Mogočna stavba, zgrajena v začetku osemnajstega stoletja v neoklasicističnem slogu, v kateri je vzniknil prvi sedež ameriške vlade, nas skupaj s preostalimi finančno gospodarskimi institucijami posrka v svet cvetočega kapitalizma, nenehnega poslovanja, tekmovalnosti in mamljive

korupcije. Marljivi poslovneži hitijo sem ter tja, telefonirajo, udrihajo po tablicah ali strmijo v pametne telefone, kot del prestižne garderobe pa v prostih rokah prenašajo raznorazne nahrbtnike, torbice in kovčke.

Omenjene modne dodatke priznanih oblikovalcev in vrtoglavih vrednosti sta umetnika izbrisala in jih v tehniki tuša nadomestila z rdečimi, belimi in modrimi vrečami iz trpežnega vinilnega platna. Barvite in nerodno velike vreče na črno-beli fotografiji optično izstopajo in tako potencirajo ne le vizualni, temveč tudi vsebinski kontrast. Te cenene, a prostorne vreče, ki so v grobem sinonim za hiperprodukcijo, onesnaževanje, begunstvo in tihotapstvo, so pri nas znane kot "kitajske torbe", zaradi različnih migrantskih kriz pa so svetu znane tudi kot "Ghana Must Go" ali "Türken Koffer". Zaradi svoje praktičnosti so jih od svojega nastanka v 60-ih letih najpogosteje uporabljali migrantski delavci ali begunci, ki so vanje ob nenehnih selitvah ali begu po hitrem postopku stisnili vse svoje imetje. Vreče, ki jih bankirji na fotografijah držijo v rokah, so napolnjene, postavljene v galerijski prostor, kjer stojijo v vrsti ena za drugo izmenjujoče se v rdeči in modri barvi. Tako je omogočeno podrobnejše razumevanje videza in materiala, s katerimi se nam na ljubo morda še nismo srečali.

Nenehna prisotnost in naraščajoča produkcija je vreče ponesla v umetniške vode in v ožji krog visoke mode, kjer se je njihov motiv že uporabilo tako za nesramno drago kolekcijo oblačil kot tudi za temo določenih paviljonov na Beneškem bienalu. Ker je rdeče-belo-moder karo postalo privlačen, prepoznaven vzorec in je s proizvodnjo povozil svojo primarno oznako za ekonomsko in socialno deprivilegiranost, je razumevanje vreč v bankirskih rokah na presečišču Wall Streeta in Broad Streeta zlahka ambivalentno, če ne celo paradoksalno. Svet socialno ogroženih, ki so prisiljeni v migracije, in svet zaslužkarjev, ki živijo v izobilju, se stikata na presečišču finančne politike, kitajske hiperprodukcije in vprašljivega občutka za modo.

Razstava, ki opominja na razkorak dveh svetov, je preprosta, a povedna in vsebinsko polna. Izpostavlja enega od domiselnih simbolov sodobnega poslovanja in nepremišljenega narekovanja brezskrbne vodilne manjšine ter prevprašuje upravičenost in moralnost tovrstnih umetniških fenomenov. Zdi se, da sta umetnika kritična do slehernega člana neskončne verige, ki omogoča plodna tla za izkoriščanje tistih najšibkejših, tem je še simbol neugodja odvet in spremenjen v na tisoče evrov vredne modne dodatke, narejene iz kozjega usnja in nerazgradljive plastike. Obiskovalec je izzvan, da morda tudi sebe prepozna kot sokrivca ali morebiti posumi na kanček umetnikove hinavščine. Nenazadnje je tudi njuna všečna razstava sestavljena iz taistega pomenljivega izdelka. Koliko se slovensko občinstvo poistoveti s prezentirano problematiko, naj ne bi ostala neznanka. Delo Gorana Medjugoraca in Bruna Giliberta namreč svari pred prihajajočim zlomom, ko se bomo tudi mi prisiljeni srečati s torbami, ki bodo ime praviloma prevzele po najštevilčnejši migrantski demografiji. Do takrat pa bo vse ostalo prikrito.